

Jure Kaštelan

POGLED U PJESMU

O lirici Mile Pešorde

Put prema pjesmi nije označen. Mnoge staze i stranputice vode u zavičajnu blizinu pjesme. Lako je zalutati. Ali, zalutati na tom putu, nije uzaludno, jer je smisao otkrića u samom traženju, kao i ljepota otkrivanja.

1.

Zavičaj i mladost pjesme nemaju neposrednu analogiju sa stvarnim zavičajem i dobi pjesnika ni kao kreativni postupak ni kao vremenska određenost ili sudbina. Među njima je složeni, najdublji antropološki korijen kao pretpostavka tekstološke strukture i osobnog iskaza. Zavičaj je pjesma, riječ (duh ili heideggerovski «kuća bitka») koju pjesnik nasljeđuje i preobražava kao i svoj stvarni dom, tu kolijevku bića.

Gnijezdo života i uzlet pjesme nisu u suglasju, jer gnijezdo ne leti, a riječ je krilata.

A ipak, svaki dodir s poezijom vraća nas blizini tog početnog vrela gdje kruže predtekstualne slike otvorenog zvjezdanogkrotoka, slike prozračne, providne, prozirne, nedodirne kao vrtlozi svemira, kao vatra i svjetlost.

Mile Pešorda, još mlad, prepoznat je kao pjesnik. Kritika jednodušno ističe njegove kreativne mogućnosti i dosege. Od

prvih pjesama kao *Moj otac*, *Tužbalica*, od prve knjige poezije *Život vječni* (1971.), preko *Zipke zebnje* (1975.), *Slušam tvoj*

glas (1980.), *Preljevanja* (1981.) do novih stihova u časopisima – zacrtava se trag «zgrčenih šaka punih sjemena», događaju se slike prizori drame duha i kaosa, sukoba jedinke u vremenu mraka, monolog u mnogoglasju, različit, i time vlastit, bljesak u tmini.

Vlastitost pjesničkog iskaza očitava se dvojako: prema sebi iprema drugima, sa svojim dvojnikom i dvojinom svjetova, u otkrivenju sebe, jednog.

Sjesti za stolicu tvrdu, svakidašnju, za stolom prepunim. Uzeti bijele prazne listove i na njima pisati još praznije riječi. Zatim tražiti pomoć u zapisima mudrih ljudi, u utjelovljenim znakovima nečijega nadahnuća, u praznoj sobi, u žarulji, u zidu (u svim stvarima oko sebe i u sebi), u nemoćnom razumu. Mučiti se, kidati, upinjati da se izrekne nemoguće, ono što se duboko usjeklo u okovano biće.

A potom, skršivši pero i spalivši listine, izjuriti iz oklopišta u probuđene elemente prirode: u kišu, u munje i gromove. I trčaći bosonog opranim kamenjarom, s lišćem na vjetru i pticama u bijegu, zazivati ime Marijino, zazivati svoje mrtve, zazivati mrtve ljubavi, zazivati, zazivati...

Praznina

Ovaj pjesnik rođen je na bespovratnoj pučini dvadesetog stoljeća 1950. – par godina poslije Hirošime i jedanaest prije Gagarinove kozmonautike, da ostanu samo ta dva znaka.

Svijet je ugledao u hercegovačkom mjestu Grude, u zavičaju Antuna Branka Šimića. To je krajina prapovijesnih kulturnih građevina, nekropola, stećaka i pletera, mjesto gdje se dodiruju

istočna i zapadna kulturna strujanja, kamen iz kojeg zrači ilirska, antička i slavenska tradicija.

Ljuti kamen, teška riječ patnje i pjesnik *preobraženja* prisutni su u prvim uzletima ove poezije.

To prvo začuđenje jedna je od osnovnih niti u prepletu njegovihoćitovanja. Trajna, ali ne jedina nit.

Antejski dodir pjesnika sa svijetom početnih viđenja književna kritika ističe kao autentični drhtaj i zebnju. Slavko Mihalić bilježi: «U ovoj su poeziji čovjek i kamen sudbinski poistovječeni. Stoljeća mukotrpane patnje i bezdušnog otpora nisu ih učinila prijateljima, ali se među njima uspostavio tajanstveni sklad patnje i ljubavi. Itako se u jednom trenutku može dogoditi da kamen progovori ljepotom i nježnošću čovjeka, da se u čovjeku zametne tragična tišina i hladnoća bijelog mora kamenja... Ova poezija ne dolazi s papira, iz apstraktnih kombinacija mogućega i nemogućega. Ona poput rijetkog izvora bistre vode izvire iz samog hercegovačkog tla...»

Metaforama i alegorijama prirode ističe se, još od drevne tradicije, valjanost i nepatvorenost pjesničkog čina. Tako su i temeljni termini poetike kao vers, stih, ritam, u stvari metonimije oranja i brazde. Pjesnik dalmatinske Zagore Dinko Šimunović književnost simbolizira u stablu čije je korijenje u narodu, krošnja u svemiru, a plodovi pripadaju čovječanstvu. Sva alegorijska kritika kreće se u simboličnim konotacijama pa je tema gotovo neiscrpna.

Čovjek kao dio prirode nesvjesno je upravljani prirodnim stvaralačkim nagonom koji djelomično rekreira u djelu. Ali pjesničko djelo, jednom stvoreno, ne živi i ne potvrđuje se u zakonima prirode, kojoj više ne pripada, nego u svojoj literarnosti, u riječi, u morfologiji. To je temeljno polazište suvremene književne kritike koja reinterpreтира, proširuje i razrađuje aristotelovski pojam

mimezisa. Teoriju tragedije ni Aristotel ne gradi na prirodnim zakonima nego na stvorenim djelima grčkih tragičara. Književnost uvijek posjeduje imanentnu spoznaju o sebi samoj.

Pjesnik Danijel Dragojević, u svom zapisu o Pešordinoj poeziji, otvara raspravu koja «ide dalje od datoga i očitoga» prema žarištu pjesme. «Pešordina riječ počinje od zemlje, od pejzaža, od onoga što vidi i zna. Međutim, kao što se kaže, poezija je stanoviti put koji ide dalje od datoga i očitoga. Od prve zbirke i dalje Pešorda, čini nam se, kreće u zrak, možda u nebo. Riječi i ono o čemu one govore on polako eterizira. S vremena na vrijeme ponovo se vraća od čega je počeo: zemlji, tijelu, ženi, ali, rekli bi, preobraženi oplodjen tom daljinom.

Sada ga više ne zanimaju isključivo ti motivi koliko daljina između najviše točke i njih. Pešordina pjesma, mogli bi reći, raste na priliku stabla, koje, od zemlje do cvijeta, traži svjetlost, blagosti čistoću.»

Gdje je svjetlost u egzistencijalnoj ugroženosti čovjeka? Gdje je blagost u svijetu nasilja? Gdje čistoća u poremećaju svih vrijednosti?

2.

Pjesnik je izgnanik iz raja prvih obasjanja. Bačen u kišu i grmljavinu. Na otpadu je. Otuđen i sam pred zidom koji zatvara vidik. Kako pisati? Kako pripadati sebi? Oko je u mraku slijepo, svako. Nema bijega, nema povratka, ni izlaza.

Ništa

No. Ništa.

Nanovo.

Ni.

Šta. Vi.

Lo.

Odljevanja

Svijet je raspršen. Krhotina. Početna deskripcija nestaje, preobražava se u lice bez lica, u ime bez imena. Slika stvarnosti pretvorila se u mrlju. Mrlja!

Već je Jarry u osvit ovog stoljeća viknuo glasoviti «Merde» (Ubu-Roi), poziv budućim revoltima «dade» i «nadrealizma». Mrlja, kao početak nefigurativnog u slikarstvu. Mrlja, prozodija govornih ritmova, urlik.

«Poezija je anđeosko buncanje (…), onaj koji niječe glazbu sfera niječe poeziju, niječe čovjeka, i pljuje na Blakea, Shelleya, Krista i Budu. U međuvremenu uživajte: Otkrićemo Ameriku. Tko bude želio rat protiv ruža imat će ga. Sudbina govori debele laži a stvoritelj pleše kao luđakinja na svom vlastitom tijelu, pleše u susret Vječnosti.»

Ginsberg, *Bilješke za Urlik*

Kao pjesnik, kao prevodilac i interpretator (jer je prevođenje dubinsko čitanje) poezije, Mile Pešorda zna da poezija pripada

vremenu i kulturi u kojoj nastaje i da je izvan tog suodnosa ne može biti. Originalnost pjesnika nije u neznanju nego u poznavanju i vlastitoj spoznaji cjeline vremena. Novi Kolombo ne može otkriti otkrivenu Ameriku. Pjesnik nikada, pa ni danas, nije moguće biti bez uvida u cjelinu poezije, u njene suvremene manifestacije. Riječ je o kreativnom znanju, a ne o goloj faktografiji. O znanju koje koordinira vrijeme, prostor. O znanju svjetlosti. O snu.

*Sanjač pobuna zasijeca duboko u tvar,
u zrak s mirisom budućnosti,*

*ali i sam biva ranjen u vlastitoj srži.
Leden vjetar povija
travu.*

*Njegova riječ proklinje oklop u kome anđeli pjevaju
bludne napjeve, njegova riječ puna zebnje kuca
na lijepe usne s golemom mrljom duše...
Pa što, do vraga, čeka orao na njegovu ramenu, što
ne zgrabi drolju majčicu!*

*Procurila je voda tijelom Sanjača-što-pjeva, u njoj
on se razdaje svijetu, sudjeluje u tajni života.*

*Ali tko će oprati
mrak povijesti*

*tko li uništiti zmijski dah koji grli pjevača u
njegovoj uvali...*

Sanjač pobuna

Instrument svojih očitovanja pjesnik ne nasljeđuje, sam ga stvara. A to je: «*pero zamočeno u krv ljubavi*». Skok u nepoznato.

Put koji je izabrao Mile Pešorda nije lako prohodan, jer je vlastit.

Nije prihvatio nikakvu avangardnu školu, ali ne odbija iskustva u istraživanju lirskog iskaza. Okrenut je sebi, svojoj biti, samoći. Kao i većina postavangardne poezije, kojoj generacijski pripada, prolazi iskustvo slobode. Formalno oslobađanje postaje hermetičan i širem auditoriju sibilski nepristupačan govor. Vizualne komunikacije (film, slika, televizija) i tehnička otkrića elektronike (strojna poezija) proširuju lirsku komunikaciju. Pjesniku ostaje da otkrije govorne registre koji bi ostali vjerni i pouzdani ritam unutarnjeg vlastitog događanja.

Put pjesnika nije jedan, svaka riječ postaje novi početak u neprekidnom nastajanju. Njegova (pjevajuća) misao sabire šum grana, neartikulirani jecaj straha, štropot metalnih gradova i tajno treperenje svemirskih voda.

Prisloni glavu, urotniče.

Tebi beskraj nama zgrušanu bol sječivo donosi.

Dodirni me, sjajni sanjaru.

Zapis

Poezija nema granica. Među pjesnicima, koji su vremenski, geografski i jezično udaljeni, javlja se unutarnje zajedništvo i

prepoznatljivost kao lom svjetlosti u skladnim ogledalima. Svako oko ne reagira na istu boju, ali ima očiju koje zajednički vide. To ujevićevski rečen «pobratimstvo lica» više je na tragu iracionalnog otkrića nego traženja i svjesnog izbora.

Jedan takav susret i prepoznavanje vidim u Pešordinu suočavanju s poezijom Renéa Chara.

To je trenutak prepoznavanja i otkrića sebe samog.

Poezija Renéa Chara neprekidni je uspon protiv struje, uzvodno otimanje i naporni trzaj prema vrelu. On pjesnika vidi kao sakupljača snova, tragača u dubinama nesvjesnog i neumornog kovača jezika, a time je izražena težnja za bitnim, za formom nabijenom, do savršenstva oblom, za aforizmom. Tajno znanje ne postiže se studijem nego napregnutošću bića i bljeskom ljubavi. Poezija je drhtaj trenutka. «Ako smo u munji, ona je srce vječnoga» - Char. Dodir prolaznog i apsolutnoga, Char kristalizira oko dvije dominantne slike, dva znaka trenutka, a to su munja i vrelo, znak vječnosti i znak vremenskog trajanja. Pjesma nije spoj dviju krajnosti nego razlog koji ih sjedinjuje a to je njihovo uzvišenje. «Pjesma je ispunjena ljubav želje, koja ostaje želja», Char.

Susret sa Charovom poezijom za Pešordu je značio okretanje prema sebi samome, prema riječi koja sabire sokove života, prema dubini i visini, u jedinstvu mnogoglasja.

U Knjigu se odasvuda slijevaju riječi: pjesnik je ruža more poezija. Raspored kleše munja.

Margarita cvili i zavodi mladiće u provinciji, galeb se zalijeće u neku stračaru i, evo, dijete hita pučini – jezik traži kuću.

Ars poetica (2, 3)

René Char potaknuo je ili pomogao nemir mladog pjesnika da rastvori prozor u svijet i zacrta obrise moguće poetike koja uključuje iskustvo drugih. Taj dodir nije potrebno istraživati, jer je očit iako ne i presudan.

Pogledati sebe očima izvan sebe, okom vode, kamena, okom svemira, to je svojstvo pjesnika koji su otvoreni prema tajni života i tajni poezije. Umjetnost nije način mišljenja nego način uzbuđenja koje umjetnička forma mijenja da bi sačuvala uzbuđenje života. Tu pomisao promjene, kao kreativni nagon, izražava najnovija Pešordina poezija u slikama *prelijevanja*.

3.

O Pešordinoj poeziji piše se relativno mnogo. Svaka njegova knjiga imala je veliki odjek i kritički je promišljena iz različitih pristupa. Nije jednostavno odrediti osnovni zvuk i boju tih stihova koji kao da pritiču iz različitih izvora pa se pretaču, isprepliću i prelijevaju. To je posuda za taljenje koja izdržava visoka užarenja.

Težnja različitosti i raznovrsnosti dolazi od egzistencijalnog sukoba u ranjenom biću pjesnika kao pojedinca i krhotine u otuđenosti razbijenog svijeta. Ona je, ta težnja, istovremeno nesigurnost, otkriće i izazov. A isto tako, istraživanje instrumenta i strukture vlastitog iskaza... *i, evo, dijete hita pučini – jezik traži kuću*.

Pešorda je od onih pjesnika koji svoje misaone vertikale uspostavlja intuicijom stiha. Semantičku poruku i misao pjesme

nije potrebno (a ni moguće) prevoditi u neku drugu diskurzivnost izvan nje same. Svoju svjetiljku uzdiže na bitnoj glavni ljudske egzistencije i odatle joj je moguće prilaziti. Iz te blizine humanizam ovog govora zrači nepatvorenim sjajem.

Ptica para noć, čudesnost daljina u agonu noseći, i zaklikće, mrtva, u stablu, u mojim grudima.

Ars poetica (12)

Navedeni stihovi predstavljaju segment pjesme *Ars poetica* koja kao cjelina nosi oznake Pešordine poezije. Pjesma je pisana u stanju svijesti koja je bliza Rimbaudu i Lautréamontu, pismu vidovitoga i predgovoru za buduću knjigu, ili jasnije rečeno, koju dovodim u tu asocijativnu, a ne komparativno vrijednosnu, vezu.

Ars poetica implicitno razlaže dva osnovna pitanja: što je pjesnik i što je pjesma? Te unutarnje misaone i ritmičke cjeline nije potrebno prestrukturirati u diskurzivne filozofeme. Pjesnik se javlja kao ranjeno biće, kao sama rana, a pjesma, kao strah i zebnja, kao «jedinstvo koje ne trpi zakone, koje se sveudilj uspostavlja po mjeri slobode u ovoj zgradi zebnje». Time je prekinuta veza sa tradicionalnim normama poezije, odbačena je granica između proze i poezije pa se javlja pojam tekst, kao pjesnički iskaz.

Sukob i granica između tradicionalne norme i kreativne slobode ovdje se vidljivije zacrtava na semantičkom nego na ritmičkom planu. Unutar Pešordine poezije ritmičke strukture ne prekidaju nego prate tradiciju sonorne poetike i na njih se oslanjaju, dok semantički iskaz (kao slika, kao metafora) istražuje i uspostavlja vlastitu pjesničku gramatiku, koja napušta tradicionalnu normu.

To implicitno potvrđuje *Ars poetica* pa, kao nadahnut tekst, otvara neposredni pristup u kreativni postupak i u cjelinu Pešordina pjesničkog djela.

Pešorda je pjesnik koji osjetilno dodiruje život. Životna struja njegove poezije navire iz dubine strastvene upitnosti i ugrožene ljudskosti. Uronjena je u tajni bića i njegova povijesnog postojanja i očitovanja. Smisao te poruke i pobune nije bijeg od života nego njegov izazov, riječ koja u kakofoniji svijeta traži svoju izvornu čistoću, svoj glas u glasu temeljne istine čovjeka, u pjesmi.

Kuću

Oko sebe skupljam, jezikom nade

Grijem zebnju. Kuća mog bića

Već davno nije kuća svijeta;

Zbijeni govor užiče kosti i tijelo se prepoznaje

U riječi koja imenuje Nju, umorenu

U mom tijelu...

Unutarnja nagost (V)

To hrvanje u ždrijelu nemani, u raljama neke kozmičke sile, traje kao neprekinuti kontrapunkt, u stihovima *Bez epiteta, Žileti, Susret s Franzom Kafkom, Unutarnja nagost*, otvara se u polifoniji iskaza, u afektivnoj fugi žive pjesničke svijesti.

Navedene pjesme, kao još neistraženi izotopi, kao izomorfizmi izraza i sadržaja, otvaraju mogućnost novog čitanja, koje ne razara strukturu teksta i uspostavlja razgovor i povratno primalačku jeku. Pristup i interpretacija pjesničkog djela ima bezbrojne mogućnosti ako sama pjesma posjeduje vlastito magnetsko djelovanje.

A stihovi, o kojima govorimo, imaju tu snagu.

Teško je pisati o poeziji u procesu, u nastajanju, jer svaki stih mijenja optiku cjeline. Pjesme o kojima govorimo dovršeni su oblici ali i iskrišta za nove požare. I dok pišem ove bilješke na bjelinama stihova, stojim pred pitanjem: je li pjesnik svoje najbolje pjesme već napisao ili će ih tek napisati?

Pitanje je izazovno, a odgovor istovremeno moguć i nemoguć. Apogej se ne može odrediti vremenskom mjerom. Plivač koji pliva vjeruje da će nadmašiti (ili bar potvrditi) svoj ranije postavljeni rezultat. Inače, odustao bi. Pjesnička avantura može se samo djelomično usporediti s plivačem koji se takmiči, jer su njihova polazišta i ciljevi različiti, kao poznato i nepoznato. Obala i beskraj. Otvorena pučina.

Misao o poeziji ne može biti definitivna. Kritički razmatrati pjesmu (pjesničku avanturu), znači vidjeti je drugim okom nego što ona sama sebe vidi. A vidjeti drugim okom moguće je ako se približimo pogledu same pjesme.

Ove bilješke o bjelinama Pešordine poezije slijede tako zacrtanu misao.

Prateći tjeskobe i strepnje stihova pod zamračenim obzorjem, označio sam instrument pjesnikova iskaza, riječ osjetljivu za neistražene impulse vremena. U nerazorenom jedinstvu znaka, označenog i značenja, traje prozirni pogled stihova. Pogled u otvorenost svijeta, u pjesmu.

(Za ovaj je esej Jure Kaštelan dobio Nagradu „Braća Šimić“, na „Šimićevim susretima“ godine 1985.)

Jure Kaštelan i Mile Pešorda, u Imotskome g.1985.

MILE PEŠORDA: Sedam pjesama
239

TUŽBALICA*

(Majka u domu opustilom)

Svi moji dragi idu u daleki Svit
Lipe tužne oči upiruć tuđem nebu

Na napušćenoj grudi ja uzgajam cvit
Da ga zasade na mom grebu

Al šta će meni cvit i taj bili Svit
Kada sama živim kad ću sama mrit

(*Pjesma nagrađena prvim „Šimićevim susretima“ g.1970.)

A n t o l o g i j s k a p j e s m a

MOJ OTAC

Moj otac srca većeg nego sunce
Moj otac glasa ljepšeg nego govor mora
Moj otac tijela koje prerasta brda
Moj otac duha koji očovječi kamen
Moj otac kojeg satra gladno nebo i
gladna zemlja

dirnu mi ruku slomljenom rukom i reče:
Blagu riječ za ovu zemlju kaži, sine

Moj otac glas dubine
Moj otac trava u rebrima
Moj otac sunce u stijenama

Kako da te silna opjevam ja malen, oče

«Nezaboravna Pešordina pjesma Moj otac»

(Stojan Vučićević: «Novo ime», Hrvatski tjednik br. 32, Zagreb,
26.XI.1971.)

Pjesma Mile Pešorde «Moj otac» prvi put je objavljena 1969., u
antologijskoj Panorami mlade hrvatske književnosti u zagrebačkom

časopisu «Republika»;1971. god. objelodanjena je u prvoj knjizi pjesama Mile Pešorde ŽIVOTVJEČNI (Nagrada «Svjetlosti» 1972.) u Sarajevu. Ta «nezaboravna Pešordinapjesma Moj otac» (Stojan Vučićević, «Novo ime», Hrvatski tjednik br. 32, 26. XI.1971.) uvištena je u školske čitanke u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini; god. 1998.zastupljena je u reprezentativnoj antologiji hrvatskoga rodoljubnoga pjesništvaod Bašćanske ploče do danas Mila si nam ti jedina... (Alfa, Zagreb). Na Festivaluduhovne glazbe «CRO PATRIA 2004.», u Splitu, glavnom nagradom Zlatnomplaketom nagrađena je skladba Josipa Magdića nastala na stihove pjesme «Mojotac», a u izvedbi zagrebačkoga zbora Cantores Sancti Marci. Pjesma je takođerizvedena na Festivalu dalmatinskih klapa u Omišu.Slovenski pjesnik i četverostruki akademik Ciril Zlobec, vrstan prevoditelj ihrvatskoga pjesništva, u svome eseju o poeziji Mile Pešorde«Jedinstvo u mnogoglasju» (2002.), glede pjesme «Moj otac», ističe: «Čak i u homersku sliku oca on metaforički upliće elemente ovoga na izgled gruboga a veličanstvenoga kraja svoga djetinjstva... Upravo je ova pjesme paradigmatskapjesnika, jer se u njoj otkriva jedna od temeljnih osobina njegove poetike:dvostruka funkcija metafore. Ponajprije u pojedinim dijelovima pjesme, a onda pjesma sama kao cjelina. U ovome primjeru pojedine odlike hercegovačkoga kraja sastavljaju mitski lik oca, a pjesma kao cjelina, uključujući očev poetizirani lik, simbolički ugrađen u mozaik ovoga kraja, razotkriva u sveobuhvatnoj poenti sinovljevu nemoć, njegovu egzistencijalnu tjeskobu modernoga čovjeka.Karakteristično pjesnikovo suzvučje mnogostrukosti i jedinstva.» U svom osvrtu na Pešordinu poeziju, kritičar Ivan Božičević pjesmu Moj otac prisposobljuje našoj molitvi Očenaš, dok S.P.Novak, u svojoj Povijesti hrvatskeod Bašćanske ploče

do danas, ističe da Pešorda «pjeva profetski inikad nije prestao razgovarati s bitnim».

CROATIAN - IRISH CULTURAL LINKS

242

PRAZNINA

Sjesti na stolicu tvrdu, svakidašnju, za stolom prepunim. Uzeti bijele prazne listove i na njima pisati još praznije riječi. Zatim tražiti pomoć u zapisima mudrih ljudi, u utjelovljenim znakovima nečijega nadahnuća, u praznoj sobi, u žarulji, u zidu (u svim stvarima oko sebe i u sebi), u nemoćnom razumu. Mučiti se, kidati, upinjati da se izrekne nemoguće, ono što se duboko usjeklo u okovano biće.

A potom, skršivši pero i spalivši listine, izjuriti iz oklopišta u probuđene elemente prirode: u kišu, u munje i gromove. I trčeći bosonog opranim kamenjarom, s liščem na vjetru i pticama u bijegu, zazivati ime Marijino, zazivati svoje mrtve, zazivati mrtve ljubavi, zazivati, zazivati...

POSLEDNJA VEČERA

Večeras kruh ne će biti razlomljen

jer kruha nema

jer ruku nema

Večeras vino ne će biti pijeno

jer vina nema

jer kaleža nema

Večeras jabuka ne će biti raskrižena

jer jabuke nema

jer noža nema

Večeras svijeća ne će biti upaljena

jer svijeće nema

jer svjetlosti nema

Večeras ne će biti radosti

ni poljupca

ni ljubavi

Večeras se samo goste štakori

a nas nema

tako nas nema

MILE PEŠORDA

243

MONOLOG

I kamen ste mi pogazili

U najezdi

Topot kopita

U srcu

Ureza jezu

I nebo ste mi ubili

Iglama vaših pogleda

I zdenac ste mi okužili

Krvavi prag

Trag bičeva slavlja

I kamen ste mi pogazili

U najezdi

Oganj vaše mržnje

U domove

Naseli strepnju

EVO RADOSTI

Evo radosti nastupajuće

Evo muke slivene u moćni pjev

Na pragu svijesti na domaku riječi

S praznom čašom ustreptalim grlom

Prizivate pobunu

(Tiktakalo je nešto u pravome biću)

Zdjela zemlja zemlja puna riječi

Pripravljena je gozba za onoga

Koji će donijeti Glas

(Evo ga nijema sva u krastama)

I ono davno u iskonu začeto

I misao novih naraštaja

Naviru u nama poput divna gnjeva

Poput pera zamočenog u krv ljubavi

Evo nadiruće muke
Evo zdjele jela za vas braćo tužna

IGLA

Kako je to divno
Kad umoran na iglicu sjedneš

Svemir cijeli u jednoj
Oštrici ćutiš
Rojevi miševa slijepih
Lupaju u okna

Mistične riječi davne usne
Iz svakoga zida u te
Skrivene oči zure

Kako je to krasno
Kad ti mrtvu naprave ruku
Kad ti demon kasni
Kakvo nebesno zrnce na nju spusti

Kako je to čudesno
Kad na iglu sjajnu skoči tvoja gordost